

Tossene L2020:4793 och L2020:4796, Sotenäs kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk förundersökning respektive avgränsande förundersökning
av två boplatssområden från mesolitikum

Annika Östlund

Kulturlandskapet rapporter 2020:14

**Tossene L2020:4793 och L2020:4796,
Sotenäs kommun, Västra Götalands län
Arkeologisk förundersökning respektive avgränsande
förundersökning av två boplatssområden från mesolitikum**

Annika Östlund

Kulturlandskapet

Administrativa uppgifter

Fastighet: Hunnebo 1:647, Tossene socken, Sotenäs kommun, Västra Götalands län

Länsstyrelsebeslut datum /dnr: 2020-05-12 / 431-13352-2020

Uppdragsnummer (Fornsök): 202000714

Uppdragsgivare: Sotenäs kommun

Fältarbetsperiod: 2020-06-10 - 2020-06-16

Projektnummer: 20081

Projektansvarig: Stig Swedberg

Fältansvarig: Annika Östlund

Övrig personal: Valdemar Gerdin

För personalens meriter hänvisas till Kulturlandskapets hemsida.

Underkonsulter: Tanums Maskinstation

Undersökningsområdets storlek: Cirka 10 000 m²

Belägenhet i SWEREF 99 TM: Norr 6482450 m, Öst 284300 m

Höjd över havet: 31-41 meter

Dokumentationsmaterial:

Digitalt dokumentationsmaterial förvaltas av Kulturlandskapet.

Fynd: Har omhändertagits. Antal fyndposter: 12 + 13 = 25. Fynd förvaras hos Kulturlandskapet fram till fyndfördelning.

Tidigare fynd från samma fornlämningar har ej omhändertagits.

Tossene L2020:4793 och L2020:4796, Sotenäs kommun, Västra Götalands län**Arkeologisk förundersökning respektive avgränsande förundersökning av två boplatssområden från mesolitikum**

Kulturlandskapet rapporter 2020:14

© Kulturlandskapet 2020

Författare: Annika Östlund

Foton: Där fotograf ej anges är bilder tagna av fältpersonalen.

Omslagsbild framsida: Schakt 16, upptaget inom L2020:4796. Stig och Valdemar söker efter fynd och anläggningar.

Grävmaskinist Jocke väntar. Foto mot norr.

Bild baksida: Profil i schakt 13, upptaget inom L2020:4793. Foto mot sydväst.

Orienteringskarta: Framställd av Kulturlandskapet med data från Map Maker, Fornreg samt Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Topografisk grundkarta samt plankarta: Tillhandahållen av uppdragsgivaren.

Övriga kartor och situationsplaner: Framställda av Kulturlandskapet med data från Lantmäteriet.

Redigering och layout: Andreas Hansen, Omland Form och Fotografi

Sökord: Mesolitikum, transgression.

Kulturlandskapet

Ekelidsvägen 5

457 40 FJÄLLBACKA

www.kulturland.se

kontakt@kulturland.se

Innehåll

Sammanfattning	5
Del 1 Inledning	7
Syfte och förutsättningar	7
Undersökningsområdet	7
Tidigare undersökningar	7
Metod	7
Förmedling	8
Del 2 Undersökningsresultat L2020:4793	9
Schakt	9
Anläggningar	9
Fynd	12
Analysresultat	12
Del 3 Undersökningsresultat L2020:4796	13
Schakt och provgröpar	13
Anläggningar	13
Fynd	13
Analysresultat	13
Del 4 Tolkning och vidare åtgärder	15
Tolkning av L2020:4793	15
Tolkning av L2020:4796	15
Kunskapspotential	19
Pedagogisk potential	20
Utvärdering av undersökningsplanen	21
Förslag på vidare åtgärder	21
Källor	23
Bilagor	25

Illustration 1. Kartan visar planområdet strax söder om Hunnebostrand. © Lantmäteriet.

Tossene L2020:4793 och L2020:4796, Sotenäs kommun, Västra Götalands län Arkeologisk förundersökning respektive avgränsande förundersökning av två boplatssområden från mesolitikum

Sammanfattning

Sotenäs kommun planerar att uppföra bostäder inom planområde Hällebo 2, Hunnebostrand. Länsstyrelsen har därför gett Kulturlandskapet i uppdrag att utföra arkeologisk förundersökning respektive avgränsande förundersökning av de två fornlämningar som berörs, de två boplatserna L2020:4793 och L2020:4796.

L2020:4793

Vid förundersökning av L2020:4793 togs 15 schakt upp. Det framkom slagen flinta i sex schakt, och i ett schakt även slagen kvarts. Totalt framkom 58 slagna flintor. Det omhändertagna materialet utgörs av avslag och splitter samt tre övriga kärnor. Inga redskap finns i materialet. Fynden framkom på cirka 32-36 meter över havet. En anläggning i form av en möjlig hård framkom i schakt 4. Kol från denna har ¹⁴C-daterats till 85-331 e Kr, vilket visar att denna inte kan relateras till de mesolitiska fynden.

Vår tolkning av L2020:4793 är att större delen av ytan inte utgörs av någon egentlig boplatssyta, utan att fynden främst utgörs av material som blivit nersvallat från högre omkringliggande partier. Förutom dateringen av den eventuella härden finns det heller inget annat som tyder på metalltida närvaro.

L2020:4796

Vid den avgränsande förundersökningen av L2020:4796 togs sju schakt och tre provgropar upp. Inga anläggningar framkom. I samtliga schakt framkom slagen flinta och/eller slagen kvarts/kvartsit, och i en av provgroparna framkom ett splitter. Totalt framkom 23 slagna flintor. Det omhändertagna materialet utgörs av avslag och splitter samt en övrig kärna. Inga redskap

framkom. Fynden framkommer på cirka 38-40 meter över havet.

Tolkningen av L2020:4796 baseras dels på att den är belägen på något högre nivåer än L2020:4793, dels på större mängder osvallad flinta i de högre liggande delarna av fornlämningen, och dels på det transgressionslager som framkom vid utredningen i kombination med den lerlins som framkom i en av provgroparna. Transgressionslagret och lerlinsen framkom på knappt 39 meter över havet. På nivåer över 40 meter över havet har boplatssytan sannolikt inte berörts av någon transgression. Fyndmaterialet från boplatssytans lägre liggande delar utgörs huvudsakligen av transgressionsutsatt material. Boplatssytan har sannolikt varit havsnära runt 7000 f Kr, under mellanmesolitikum.

Förslag på fortsatta åtgärder

Eftersom L2020:4793 inte bedöms utgöras av någon egentlig boplatssyta, föreslås inga vidare antikvariska åtgärder inom denna.

I det fall exploateringsplanerna kvarstår föreslår Kulturlandskapet att de delar av L2020:4796 som är belägna inom planområdet förundersöks.

För fornlämningar gäller att de förutom själva lämningen även omges av ett så kallat fornlämningsområde. Fornlämningsområdet utgörs av ett så stort område på marken (eller sjöbotten) som behövs för att bevara fornlämningen och ge den tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Fornlämningsområdets storlek avgörs av länsstyrelsen från fall till fall.

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap i Kulturmiljölagen (KML) och genom miljöbalkens generella hänsynsregler, där stor vikt läggs vid hänsyn till kulturlämningar och kulturmiljöer. Ansökan om ingrepp i lämningar lämnas till länsstyrelsen.

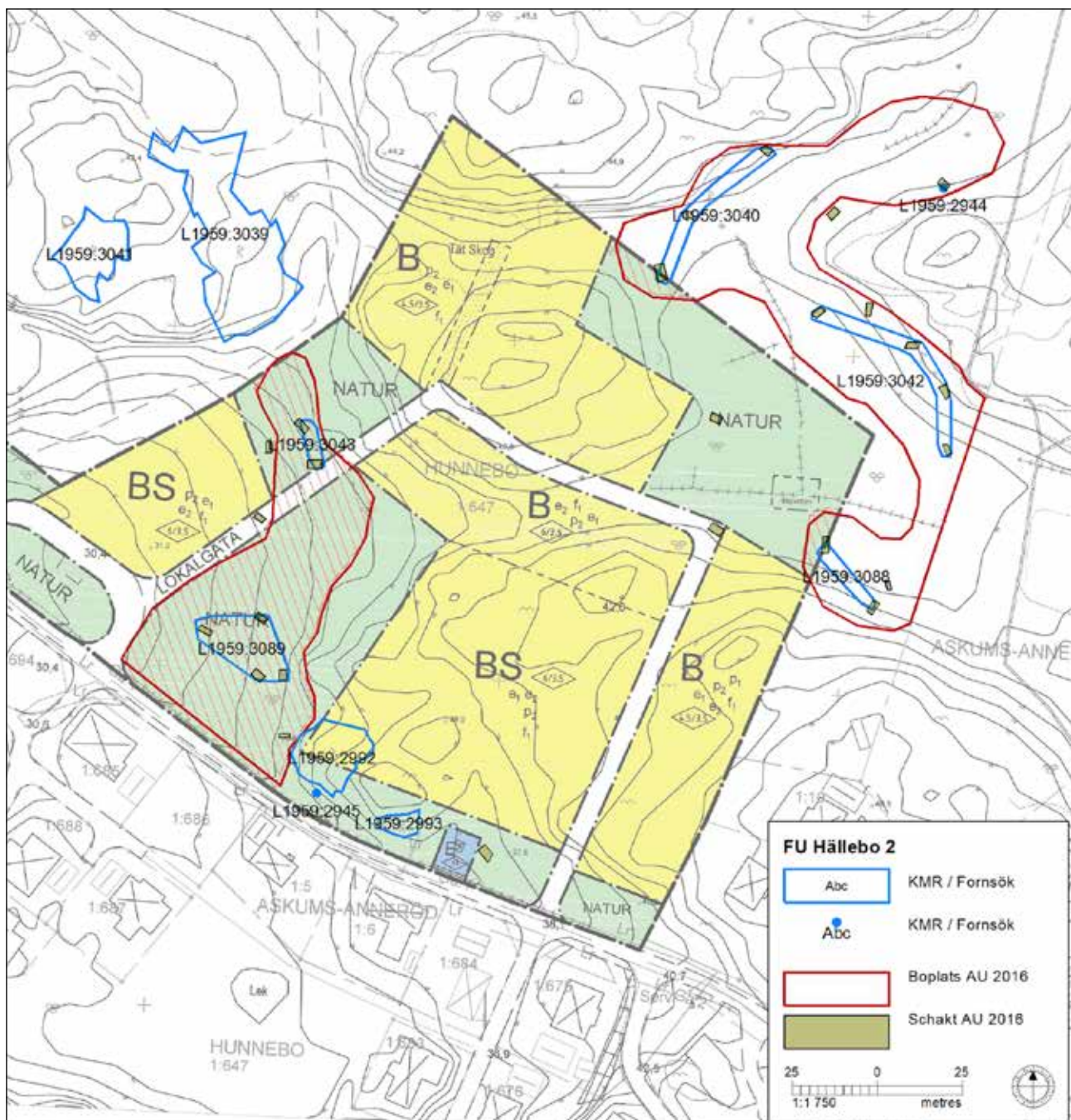

Illustration 2. Planområdet Hällebo 2. De registreringar som var inlagda i FMIS/Forsök är markerade med (nu inaktuella) lämningsnummer. De större rödmarkerade ytorna motsvarar de ytor som definierades som boplatser vid utredningen 2016. Underlagskartan har ställts till förfogande av uppdragsgivaren.

Del 1 Inledning

Syfte och förutsättningar

Sotenäs kommun planerar att uppföra bostäder inom planområde Hällebo 2, *illustration 1*. Länsstyrelsen har därför gett Kulturlandskapet i uppdrag att utföra arkeologisk förundersökning respektive avgränsande förundersökning av de två fornlämningar som berörs. Fornlämningarna utgörs av två boplatser, tolkade som mesolitiska vid utredningen.

Som ett resultat av den arkeologiska utredning som Kulturlandskapet utförde 2016 (se nedan) inom och i anslutning till nu aktuellt planområde identifierades bland annat två boplatser.¹ Till följd av den praxis som tillämpades av RAÄ/FMIS vid denna tid registrerades inte två boplatser, utan istället tre (mindre) boplatser (L1959:3040, L1959:3042, L1959:3089), två fyndplatser (L1959:3043, L1959:3088) och en härd (L1959:2944), *illustration 2*. Länsstyrelsen beslutade dock att förundersökningarna skulle utgå från resultaten så som de redovisats i utredningsrapporten.

De två boplatser som identifierades vid utredningen har efter förundersökningarna givits beteckningarna L2020:4793 och L2020:4796. Dessa lämningsnummer används genomgående i föreliggande rapport.

Förundersökningsområdet

Planområdet är beläget i den bohuslänska kustzonen omkring 700 meter öster om dagens strandlinje. Området består av hållmark och skog med inslag av fuktigare partier. I den södra delen av planområdet finns en del redan exploaterad mark i form av en vändslinga och en elki-osk. Inga fältiakttagelser eller historiska kartor tyder på att mjukmarken skulle varit uppodlad under historisk tid.

Förundersökningsområdet för L2020:4793 är främst bevuxet med lövträd som bok och björk, samt mycket sly och kaprifol. I den västra och nordvästra delen, där marken höjer sig mot ett bergsområde, finns stort inslag av klapper.

Förundersökningsområdet för L2020:4796 är

främst bevuxet av barrträd men med inslag av lövträd. I detta område finns även ett lövbevuxet sankare parti.

På hållmarksytor i omgivningarna finns ett flertal stenindustrilämningar i form av mindre stenbrott. I närområdet finns också ett flertal boplatser, fyndplatser, hållristningar, rösen och stensättningar.

Tidigare undersökningar

År 2016 utförde Kulturlandskapet en arkeologisk utredning inom och i anslutning till nu aktuellt planområde.² Vid utredningen framkom en anläggning i form av en urlakad härd (norra delen av L2020:4796). Bland fynden fanns en tvärpilspets (östra delen av L2020:4796) samt ett spån av neolitisk typ (södra delen av L2020:4793). I ett av schakten i den norra delen av L2020:4796 iaktogs en fyndförande inlagringszon, denna tolkades höra till den mesolitiska transgressionsfasen. Spåren efter de mänskliga aktiviteterna daterades utifrån fyndmaterial och höjden över havet preliminärt till mesolitikum och början av neolitikum.

Under 2004 utförde Bohusläns museum en arkeologisk utredning strax söder om nu aktuellt planområde. Vid denna framkom två fyndplatser för slagen flinta, L1960:2515 och L1960:2514, samt en fyndplats för en ”stenyxa av Lihultstyp(?)”, L1960:2516.³ Dessa fynd föranledde inga vidare antikvariska åtgärder.

Metod

Vid förundersökning och avgränsande förundersökning togs schakt upp med liten grävmaskin, *illustration 3*. I de fall det var möjligt med avseende på vegetationen togs schakten upp med dubbel skopbredd. Mellan skoptagen söktes schakten igenom med hjälp av gotlandshacka. Inom L2020:4793 torrsållades fyndförande lager i åtta schakt. Härvid sållades ungefär 10 liter från varje skoptag genom ett 5 mm nät. Inom L2020:4796 sållades fyndförande lager i ett schakt. Ett djupschakt togs upp inom L2020:4793 för att försöka klargöra lagerföljder och jordmånsbild-

¹ Swedberg 2016

² Swedberg 2016

³ Åberg 2004

Illustration 3. Schakt 7, upptaget i den norra delen av L2020:4793. Schaktet var fyndtomt men ger en bild av terräng och vegetation. Notera stenarna i schaktet. Maskinisten Jocke väntar medan Annika mäter in schaktet. Foto mot sydost.

ningar. Två provgropar togs upp för hand inom L2020:4796.

Från L2020:4793 samlades ett antal prover in för markkemisk analys, och ett kolprov insamlades.

Grävenheter och prover mättes in med RTK-GPS. Lagerföljder i grävenheterna dokumenterades med beskrivning och foto. Fältnätet fotodokumenterades löpande.

Fynd av flinta har sorterats med stöd av Sorteringsschema för flinta.⁴

Förmedling

Rapporten finns tillgänglig på Kulturlandskapets hemsida samt på Fornsök. I övrigt har inga särskilda förmedlingsinsatser utförts.

⁴ Andersson m fl 1978

Del 2 Undersöknings- resultat L2020:4793

Schakt

Vid förundersökning av L2020:4793 togs 15 schakt upp med en sammanlagd längd om 55 meter, *illustration 4 och bilaga 1*. Djupen i schakten varierade mellan 0 meter (berg) och 1,1 meter, men avslutades i genomsnitt på ett djup om 0,4 meter. Ett djupschakt (1,1 meter djupt) togs upp för att försöka klargöra lagerföljder och jord-

månsbildningar, *illustration 5*.

Jordarten i schakten bestod av mer eller mindre humös till grusig sand i de lägre liggande och flackare partierna, för att generellt vara mer stengig eller grusig mot bergssidorna.

Anläggningar

En möjlig anläggning framkom i schakt 4, den kan utgöras av en hård, *tabell 1*. Anläggningen var diffus och flammig, och svåravgränsad både i plan och botten, *illustration 6 och 7*. I schakt 13 och 14 framkom spridda fläckar av kol vilka i fältsi-

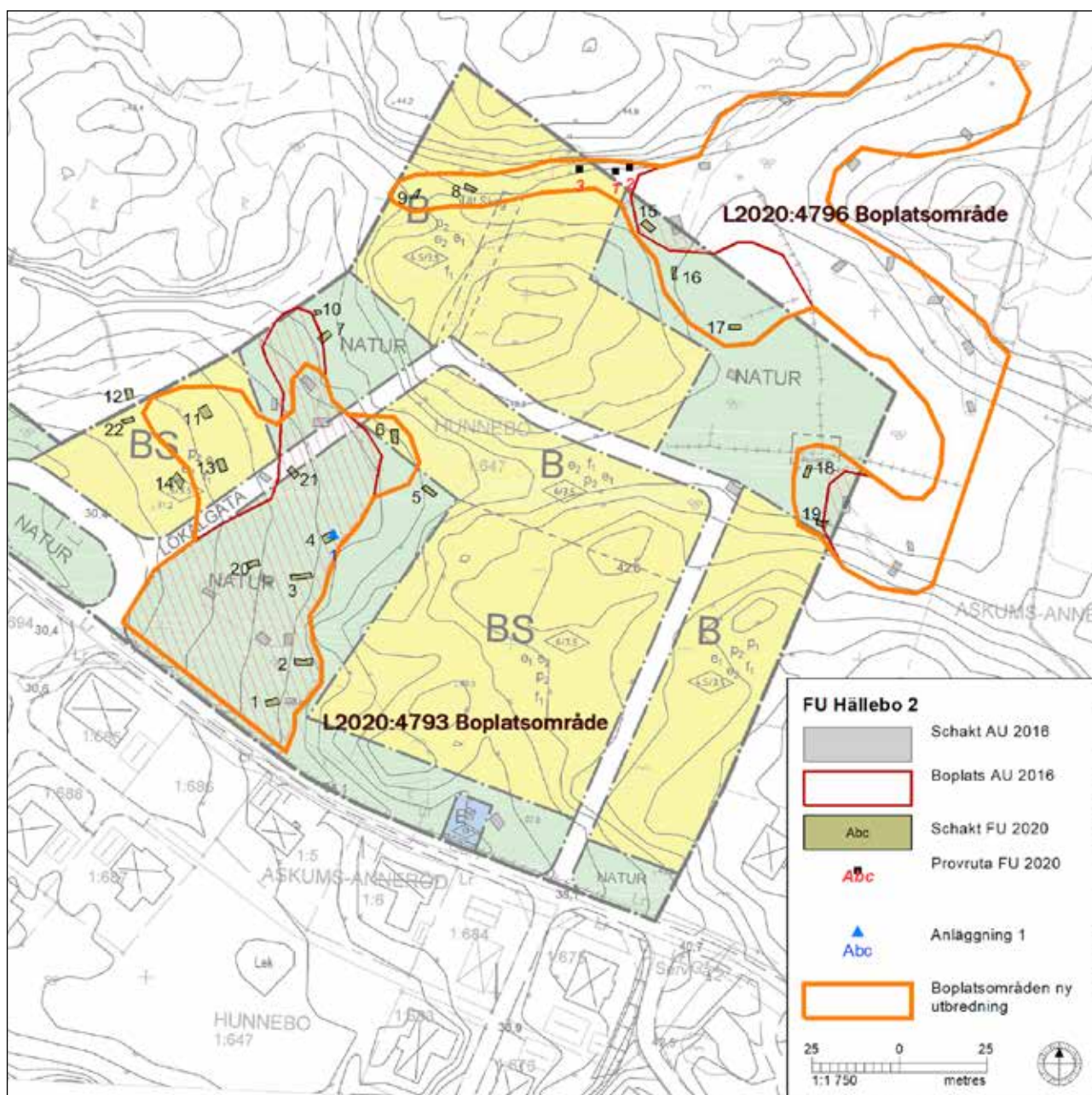

Illustration 4. Kartan visar resultaten av förundersökning och avgränsande förundersökning. Boplatzbegränsningarna omfattar samtliga fyndförande schakt. Den del av L2020:4796 som ligger utanför planområdet kvarstår oförändrad. Underlagskartan har ställts till förfogande av uppdragsgivaren.

Illustration 5. Profil i schakt 11, djupschakt upptaget inom L2020:4793. Lagret bestående av fin röd sand var 0,65 meter tjockt. Under förnan syns det som tolkades som rester efter en rotband. Foto mot sydväst.

Illustration 6 (överst). Schakt 4, inom östra delen av L2O2O:4793, med anläggning 1 till höger. Foto mot nordväst.

Illustration 7 (ovan). Profil genom anläggning 1. Foto mot nordväst

Tabell 1. Anläggning

Anl.	Hemvist	Typ	Längd (m)	Bredd (m)	Djup u my (m)	Möh	Beskrivning
1	Schakt 4	Härd	0,47	0,34	0,25	36	Oregelbunden fläck av gråbrun humös sand. Snittad. Flammig rundad botten. Djup max 0,05m. Omgivande lager ljus grå sand. En kolbit i anslutning till anl.

Tabell 2. Fynd L2020:4793, AU + förundersökning

Schakt	Fynd-nr	Avslag	Spån	Redskap	Kärna	Splitter	Övrigt slagen	Kvarts/kvartsit	Totalt antal
AU17	4	2	1	-	-	-	1	-	4
AU18	5	2	-	-	-	-	-	-	2
AU19	6	2	-	-	-	1	-	-	3
AU20	7	2	-	-	-	1	-	-	3
AU21	16	-	-	-	-	1	-	-	1
AU24	15	2	-	-	-	-	-	-	2
AU25	14	2	-	-	-	-	-	-	2
FU1	1, 2	7	-	-	-	3	-	-	10
FU2	3-5	17	-	-	1	-	1	-	19
FU4	6	4	-	-	-	-	-	-	4
FU6	7-11	16	-	-	2	-	-	1	19
FU11	12, 13	3	-	-	-	1	-	-	4
FU13	14	2	-	-	-	-	-	-	2
TOTALT		61	1	0	3	7	2	1	75

tuationen tolkades som rotbränder. I övrigt gjordes inga iakttagelser av lager eller anläggningar.

Fynd

Det framkom slagen flinta i sex av schakten. I ett schakt även slagen kvarts. Totalt framkom 58 slagna flintor, med en sammanlagd vikt om 1022 gram. Det omhändertagna materialet utgörs av avslag och splitter samt tre övriga kärnor. Inga redskap finns i materialet. Fynden framkom på cirka 32-36 meter över havet. Materialet är både svallat och osvallat, och med patinering såväl

som utan. I schakten framkom också större eller mindre mängder hårt svallad flinta. Denna är inte omhändertagen, då det inte var möjligt att avgöra om den var slagen eller inte. *Tabell 2* visar en sammanställning av samtliga fynd, från både utredning och förundersökning. Fyndlista framgår av *bilaga 4*.

Analysresultat

Ett kolprov insamlades i anläggning 1, schakt 4. Ett antal prover samlades in för markkemisk analys, dessa har inte analyserats.

Analysrapporterna finns att ladda ner på Fornsök, samt på Kulturlandsskapets hemsida.

Vedartsanalys

Vedartsanalys har utförts på ett kolprov som insamlades i anläggning 1 i schakt 4. Kolet utgörs av ask. Asken blir vanlig i Sverige först under atlantisk tid varför det är troligt att härden inte är samtida med fyndmaterialet.⁵

¹⁴C-analys

Kol av ask från anläggning 1 i schakt 4 har daterats till 85-331 e Kr (95% sannolikhet), eller romersk järnålder.⁶ Se även tidsaxeln längst bak i rapporten.

⁵ Danielsson 2020

⁶ Calcagnile 2020

Del 3 Undersökningsresultat L2020:4796

Schakt och provgropar

Vid avgränsande förundersökning av L2020:4796 togs sju schakt upp med en sammanlagd längd om 24 meter, *illustration 4 och bilaga 2 och 3*. Dessutom togs tre provgropar upp för hand i områdets norra del. Djupen i schakten varierade mellan 0,1 och 0,7 meter, men avslutades i genomsnitt på ett djup om 0,55 meter. Provgroparna var halvmeterstora och grävdes till ett djup om 0,35 meter.

Jordarten i schakt och provgropar bestod av sand eller siltig sand i de lägre liggande och fuktigare partierna. I de högre liggande partierna var det stenigare och grusigare, *illustration 8 och 9*.

Schakt 8 och 9 togs upp i ett fint sadelläge, *illustration 10*. I närheten finns ett litet överhäng, *illustration 11*, men då detta var beläget utanför planområdet kunde inga schakt tas upp där.

Anläggningar

Inga anläggningar framkom vid den avgränsande förundersökningen. Fyndet i provgropen (se nedan) framkom i en lerlins.

Fynd

I samtliga schakt framkom slagen flinta och/eller slagen kvarts/kvartsit. I en av provgroparna framkom ett splitter. Totalt framkom 23 slagna flintor med en sammanlagd vikt om 133 gram. Det omhändertagna materialet utgörs av avslag och splitter samt en övrig kärna. Inga redskap framkom. Fynden framkommer på cirka 38-40 meter över havet. Materialet är både svallat och osvallat, och med patinering såväl som utan. I schakten framkom också mindre mängder hårt svallad flinta. Denna är inte omhändertagen, då det inte var möjligt att avgöra om den var slagen eller inte. *Tabell 3* visar en sammanställning av samtliga fynd, från både utredning och avgränsande förundersökning. Fyndlista framgår av *bilaga 5*.

Analysresultat

Inga naturvetenskapliga analyser har utförts inom ramen för den avgränsande förundersökningen.

Illustration 8. Profil i schakt 8, i den norra delen av L2020:4796. Marklagrena utgjordes av sand och grus med inblandning av sten. Foto mot sydväst.

Illustration 9. Profil i schakt 16 inom L2020:4796. Lagerföljden bestod av sand i olika inblandningar. Foto mot öster.

Tabell 3. Fynd L2020:4796, AU + avgränsande FU

Schakt	Fynd-nr	Avslag	Spån	Redskap	Kärna	Splitter	Övrigt slagen	Kvarts/kvartsit	Totalt antal
AU3	8	1	-	-	-	-	-	-	1
AU4	9	6	-	1	-	8	-	-	15
AU5	10	1	-	-	-	-	1	-	2
AU7	11	-	-	-	-	-	1	-	1
AU8	12	3	-	-	-	-	1	-	4
AU10	13	5	-	-	-	-	5	-	10
AU11	1	2	-	-	-	-	3	-	5
AU12	2	2	-	-	-	1	-	-	3
AU15	17	1	-	-	-	-	-	-	1
AU16	3	-	1	-	1	-	-	-	2
FU8	15	2	-	-	-	-	-	-	2
FU9	16	7	-	-	-	-	-	-	7
FU15	17	-	-	-	-	-	-	1	1
FU16	18-20	2	-	-	1	-	-	1	4
FU17	21-23	1	-	-	-	1	-	1	3
FU18	24	1	-	-	-	-	-	-	1
FU19	25, 26	-	-	-	-	1	-	2	3
PG 1	27	-	-	-	-	1	-	-	1
		34	1	1	2	12	11	5	66

Illustration 10. Schakt 8 togs upp i ett fint sadelläge i den nordvästra delen av L2020:4796. Foto mot väster.

Illustration 11. Ett litet överhäng strax intill schakt 9, dock beläget utanför förundersökningsområdet. Foto mot sydväst.

Del 4 Tolkning och vidare åtgärder

Boplatsernas nya utbredningar framgår av *illustration 4*. För båda fornlämningarna gäller att utbredningen omfattar samtliga schakt med slaget litiskt material.

Tolkning av L2020:4793

Vår tolkning av L2020:4793 är att större delen av ytan inte utgörs av någon egentlig boplatssyta, utan att fynden främst utgörs av material som blivit nersvallat från högre omkringliggande partier.

Ytan omgärdas av berg i norr, nordost och öster. I dessa partier utgörs jordarten av grus eller morän, ofta klapperliknande. I de schakt som togs upp på flackare mark mer centralt på ytan utgjordes jordarten i större utsträckning av sand eller grusig sand. Fynden kom framför allt i de schakt där jordarten var mindre grov, och inte i de schakt som var mycket steniga. En del schakt med sandiga jordlager innehöll däremot inga fynd. Att bilden som framträder är lite rörig och diffus bidrar till tolkningen av denna yta som främst bestående av nersvallat material.

Ytan bör ha varit utsatt för havets påverkan mellan 5000 och 6000 f Kr, med en tänkt dåtida strandkant som kan ha varit bebodd runt övergången mellan mellanmesolitikum och senmesolitikum, *illustration 12 och 13*. Se även tidsaxeln längst bak i rapporten.

Den utförda ¹⁴C-analysen visar att den eventuella härden inte kan relateras till de mesolitiska fynden. Det finns heller inget annat som tyder på metalltida närvaro.

Tolkning av L2020:4796

Ytan för L2020:4796 slingrar sig mellan uppstickande bergspartier och omgärdar en mindre våtmark. Ytan ligger på något högre nivåer än L2020:4793. Mot bergssidorna i norr och söder utgörs jordarten främst av grusigt/stenigt material, för att bli sandigare/siltigare på lägre nivåer. I anslutning till våtmarken är sandlagret bitvis omfattande, samt blött och rasbenäget. Inom L2020:4796 uppträder fyndmaterialet jämnare

över ytan och i större omfattning även i de stenigare/grusigare partierna, än vad som var fallet inom L2020:4793.

Tolkningen av L2020:4796 baseras dels på att den är belägen på något högre nivåer, dels på större mängder osvallad flinta i de högre liggande delarna av fornlämningen, och dels på det transgressionslager som framkom vid utredningen i kombination med den lerlins som framkom i en av provgruperna. Transgressionslagret och lerlinsen framkom på knappt 39 meter över havet. Kulturlandskapet gör bedömningen att boplatsten på nivåer över 40 meter över havet inte har berörts av någon transgression. Materialet från boplatsens lägre liggande delar utgörs huvudsakligen av transgressionsutsatt material och utgör därmed en väsentlig vetenskaplig information om boplatsten men också det förhistoriska transgressionsförloppet.

Den registrerade boplatsten har sannolikt varit havsnära runt 7000 f Kr, under mellanmesolitikum. Platsen har varit belägen i en dåtida ytterskärgård, vid en mindre vik, *illustration 14*. Se även tidsaxeln längst bak i rapporten.

I närområdet finns inga andra boplatslämningar registrerade som självklart kan sägas vara samtida med den nu aktuella L2020:4796. Inom en radie av knappt 1 kilometer från planområdet finns däremot ett antal boplatslämningar som utifrån beskrivningarna av fyndmaterialet och höjden över havet bör höra till den senare delen av mesolitikum.

Vid boplatsten L1967:7511, belägen cirka 600 meter nordnordost om planområdet, hittades två kärnor, en skrapa, tre mikrospån och rikligt med avslag, allt av flinta, vid besiktning 1990. Boplatsten motsvaras av Alin nr 381, där Alin noterar "Slagna grönstensyxor 2, den ena med plan undersida, bred nacke och slipad egg, den andra med spetsovalt tvärsnitt och avslagen nacke".⁷

Vid L1970:4343, en boplat belägen cirka 800 meter nordost om planområdet, påträffades vid Göteborgsinventeringen (Askum 296) en kniv, en kärnyxa, nio (eller möjligen fyra) spån, fyra kärnor och 767 avslag, allt av flinta.⁸ Alin (nr 382)

⁷ Alin 1955 sid 72

⁸ Kulturmiljöregistret/Fornsök

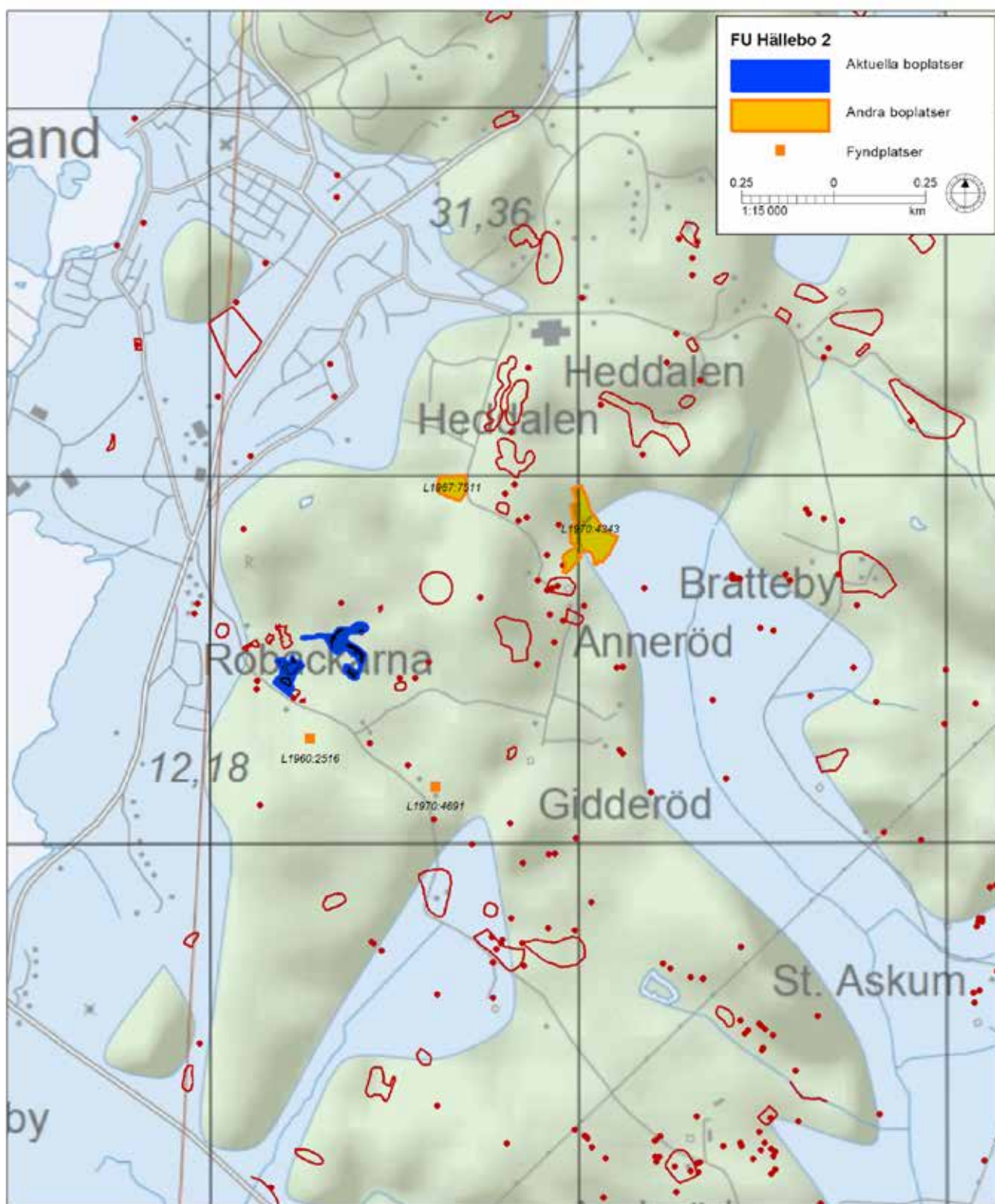

Illustration 12. Kartan visar närområdet med boplatsslokaler nämnda i texten, och en havsnivå inlagd som motsvarar cirka 5000 f.Kr. Bakgrundskartan är framställd med hjälp av Kartgeneratorm, SGU. © Sveriges geologiska undersökning.

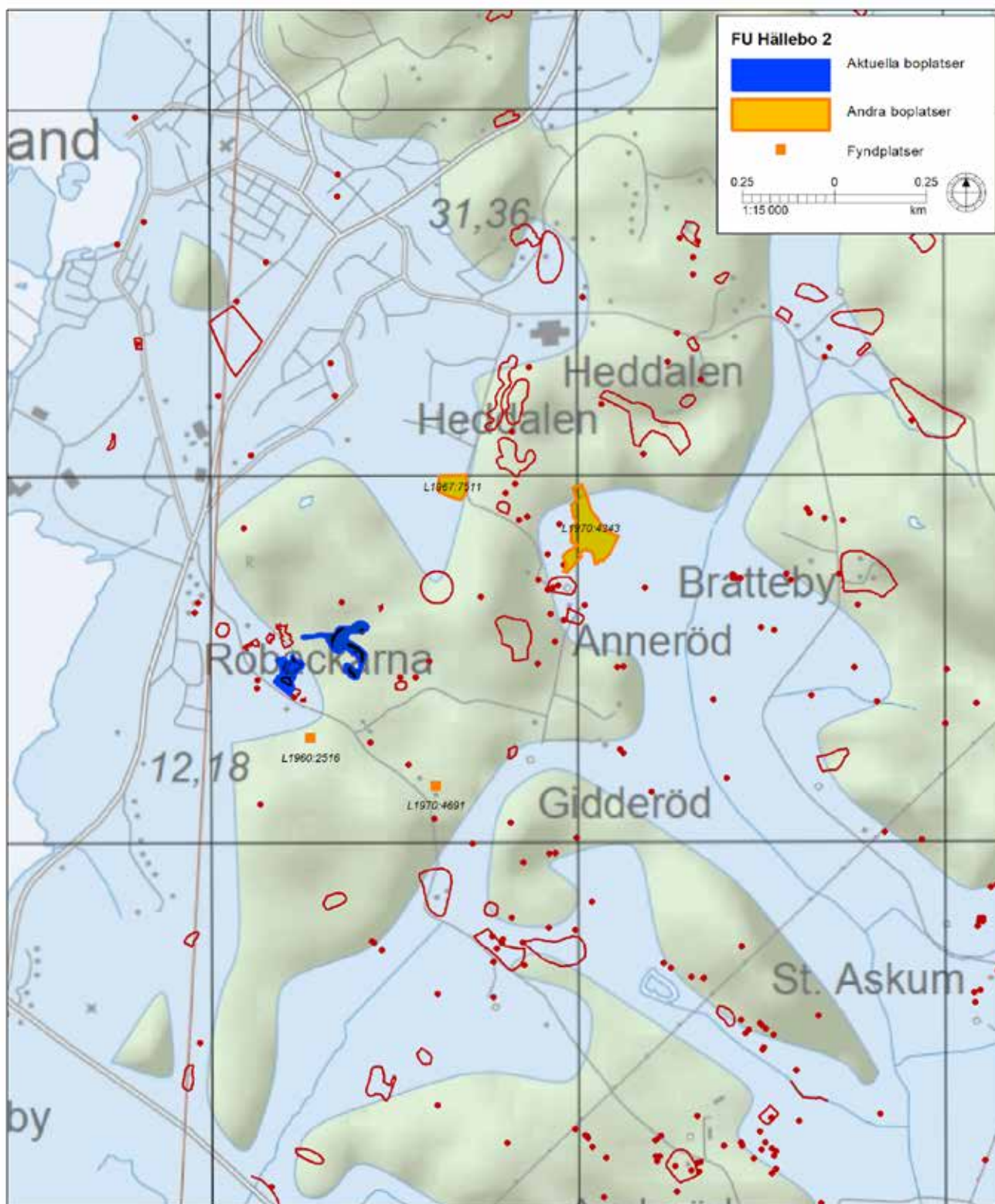

Illustration 13. Denna karta visar närområdet med boplatsslokaler nämnda i texten, och en havsnivå inlagd som motsvarar cirka 6000 f.Kr. Bakgrundskartan är framställd med hjälp av Kartgeneratorm, SGU. © Sveriges geologiska undersökning.

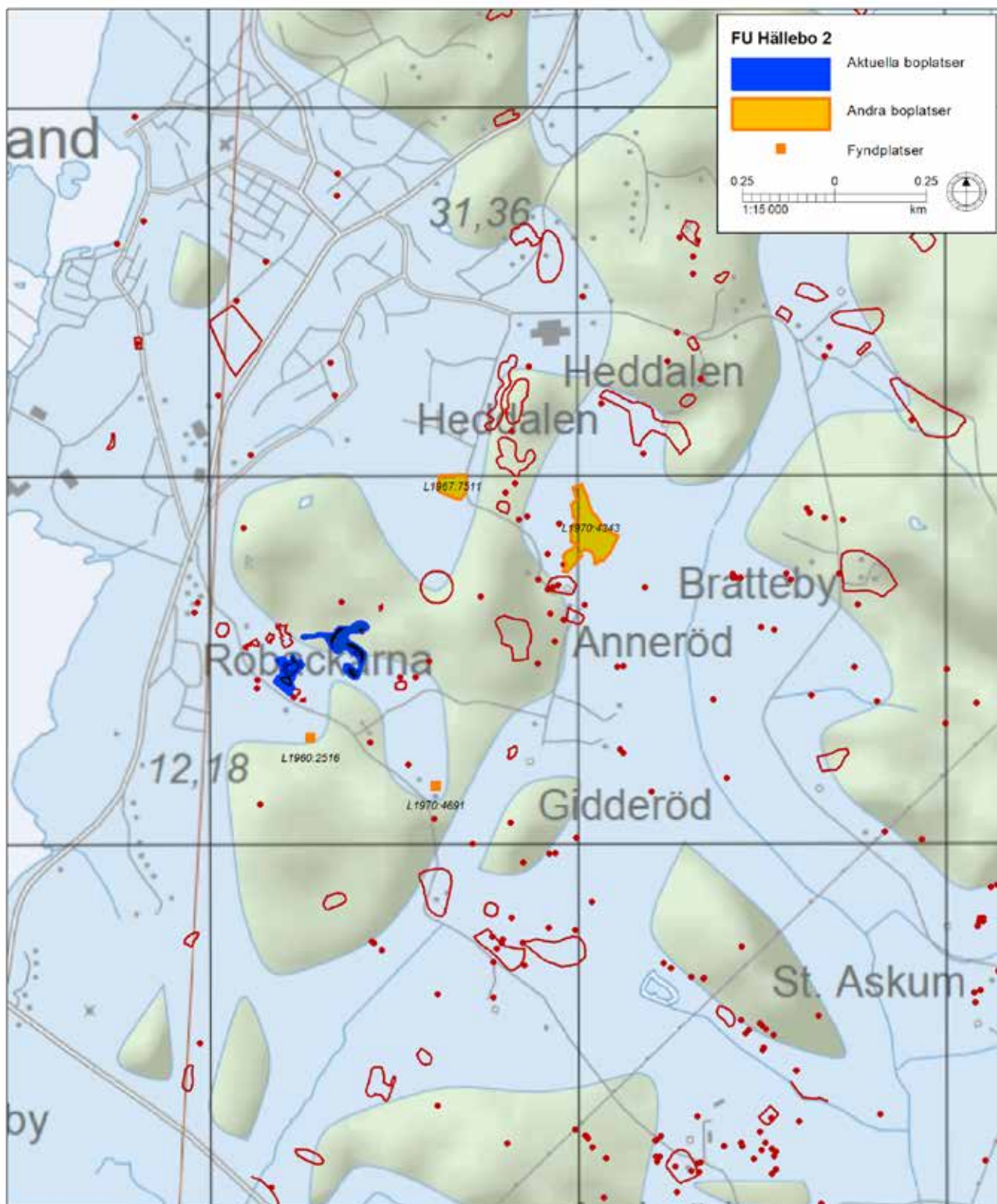

Illustration 14. Kartan visar närområdet med boplatzlokaler, samt en havsnivå som motsvarar cirka 7000 f.Kr. Bakgrundskartan är framställd med hjälp av Kartgeneratoren, SGU. © Sveriges geologiska undersökning.

nämner en spetsyxa, tre korta segmentformade knivar, en stor skivskrapa, en borrarpspets (fragment), en eldsten, fem spån, fyra spån med tillslagning, tre mikrospsån, en spånkärna, en slipsten av skiffer samt skärvor av flinta och kvartsit. Vid inventering 1990 påträffades en skrapa, fyra kärnor och rikligt med avslag, allt av flinta.⁹ Alin skriver också:

382. Anneröd, nordligaste gården, åker. Möjl.=
381, men ligger sannolikt några hundra meter
NO om denna. Uppskattad h. ö. h. c:a 30 m.¹⁰

Kommentaren att 382 möjligen är den samma som 381 är svår att förstå. Nr 296 kan heller inte återfinnas på det ovan nämnda kartbladet. Något av ett mysterium således, men de fynd som är gjorda 1990 kan vi ivarjefall vara säkra på. Både L1970:4343 och L1967:7511 bör – med hänsyn tagen till strandnivåerna – höra till senare delen av senmesolitikum, se *illustration 12*.

Till senmesolitikum (lihultskultur) kan eventuellt även L1960:2516, en fyndplats belägen strax söder om planområdet, räknas, då det här framkom en ”stenyxa av Lihultstyp(?)” vid utredning.¹¹ Det anges dock i rapporten att den framkom direkt under torven ”bland fyllgruset”, varför det möjligen kan ifrågasättas om den verkligen hör hemma på platsen.

Ytterligare en boplatz finns i närområdet, L1970:4691. Denna är belägen cirka 400 meter sydost om planområdet, och identifierades inom ramen för Göteborgsinventeringen (Askum 281 och 269). I inventeringsboken redovisas fynd av två knutor, två kärnor, elva spån, en skivskrapa, ett borr, fem skärvor, tre kvartsitspsån och tre kvartsitskärvor. I Fornsök/KMR anges att dessa fynd framkom vid Göteborgsinventeringen.¹² Även Alin redovisar fynd från denna plats. Det är oklart om han även redovisar fynden från Göteborgsinventeringen eller enbart nyare fynd. Alin skriver:

386. Ståleröd, N om nr 387, grustag N om vägen.
Enl. Knut Tinnberg (1934) förekommo flintartefakter här i två lager, dels i det 15-20 cm tjocka

mullskiktet, dels i ett 10 cm tjockt skikt, vars botten låg 35-55 cm under markytan. En mellanbrun sand mellanlagrade de båda fyndskikten.

a) Från undre lagret. Tresidigt, smalt borr 1; skivskrapa 1; spånskrapa med konkav egg 1; liten spånkärna 1; kärnor 3; knutor 8; spån 10; skärvor och spån av kvarts och flinta.

b) Från övre lagret (l. p. 38,55 m ö. h., t). Konisk spånkärna, liten 1; skärvor.

Ej iakttaget om från övre eller undre lagret.

Kärnyxor 2; tresidig spets 1; skärvor.¹³

Det verkar alltså som om även denna yta uppvisar spår efter någon slags transgression eller annan havsnivåförändring. Höjden över havet motsäger inte en datering till mellersta mesolitikum. Platsen var vid denna tid belägen längst in den vik vid vilken även L2020:4796 är belägen, se *illustration 14*. Knutor och kvartsavslag – vilket framkom i det undre lagret – tyder emellertid på en datering till senmesolitikum.¹⁴ Svämlagret bör därmed representera en senare händelse än den som avsatt spår inom L2020:4796.

Kunskapspotential

Transgressionsnivåerna inom L2020:4796 bör kunna bidra med kunskap om transgressionsförloppet på platsen.

I Kulturlandskapets Kunskapsuppbyggnadsprogram diskuteras bland annat människans förhållande till naturförutsättningar och klimatförhållanden.¹⁵ Genom att se den enskilda lokalen som en del i ett större klimatsystem ges utrymme även för en mindre undersökning att bidra med underlag i vidare forskningssammanhang. Systematiskt utformade undersöknings- och analysmetoder är centrala redskap i detta arbete. När det gäller arkeologins möjlighet att utforska dåtida klimatförändringar är tvärvetenskapliga perspektiv en nyckel. Arkeologi kan kombineras med exempelvis geologi och hydrologi för att bättre belysa hur människa och klimat har interagerat med varandra. Förändring av klimat och naturmiljö är inte en enhetlig process. Människan har alltid påverkat sin (natur)omgivning. En stor fråga är hur samspelet

⁹ Kulturmiljöregistret/Fornsök

¹⁰ Alin 1955 sid 72

¹¹ Åberg 2004

¹² Kulturmiljöregistret/Fornsök

¹³ Alin 1955 sid 72

¹⁴ Toreld muntligen 2020-09-16

¹⁵ Kulturlandskapet 2016 sid 11 ff

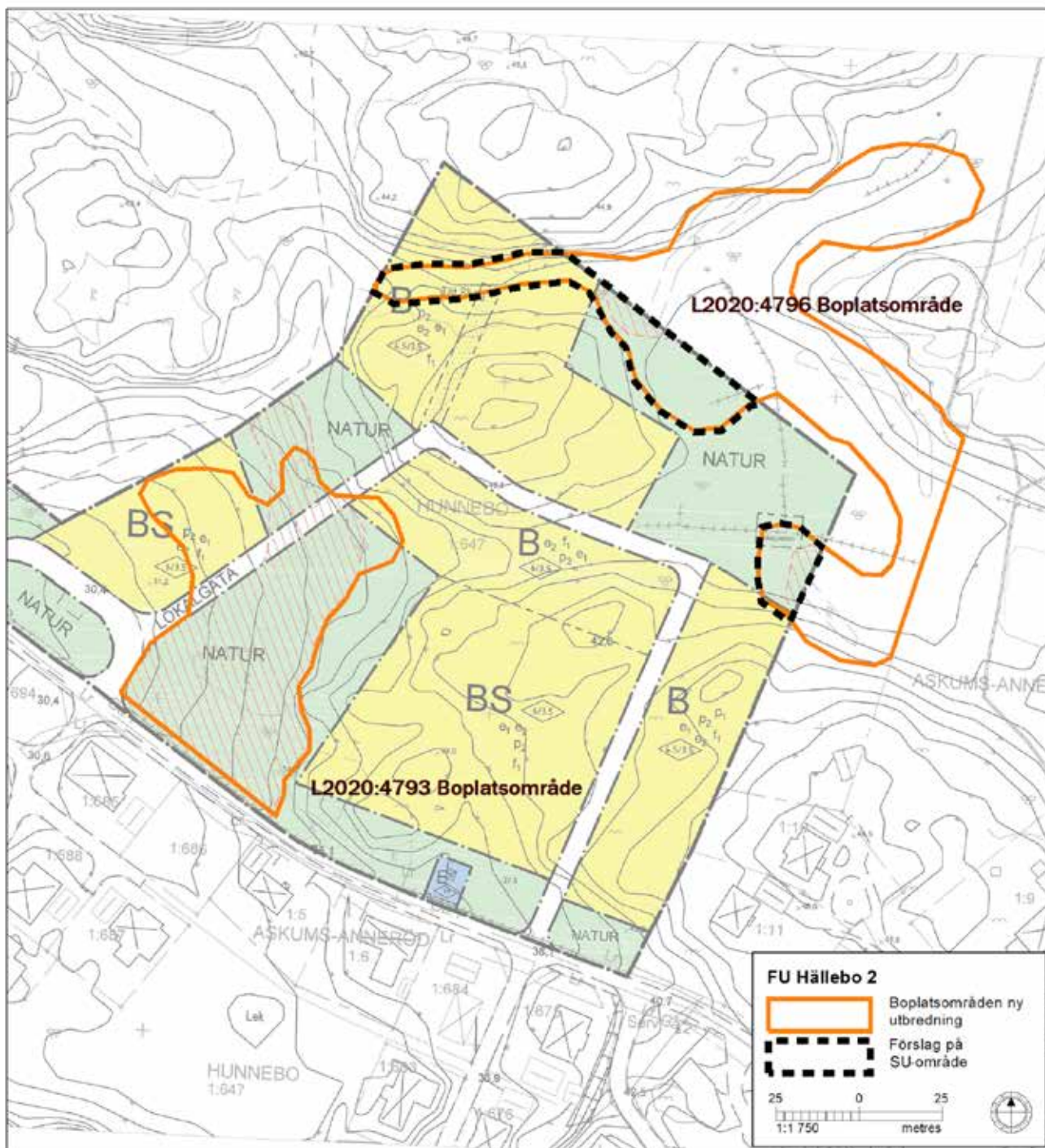

Illustration 15. I det fall exploateringsplanerna kvarstår, föreslås arkeologisk undersökning inom markerade ytor. Underlagskartan har ställts till förfogande av uppdragsgivaren.

mellan människa och klimat har sett ut genom tiderna. Denna fråga är starkt knuten till hur människan har levt av – och i – naturen under historiens gång.

Förslag på frågeställningar

- Under vilka perioder nyttjades platsen?
- Hur ser relationen ut mellan människa och klimat, och hur kan denna fångas i det arkeologiska materialet på platsen?

- Är platsen lämplig för att studera förändringar av rumsliga strukturer över tid?

Pedagogisk potential

Delar av planområdet – framför allt de lägre liggande partierna – är bevuxna med mycket tät och snårig vegetation, vilken försvårar möjligheterna till överblick och förståelse av terrängläget. Andra partier – främst i norr – utgörs av torra och glest bevuxna partier i anslutning till

bergväggar och överhäng. Här är det lättare att förstå och visualisera ett mesolitiskt havsnära landskap. Soteleden löper delvis genom området i detta parti, vilket gör det relativt lättillgängligt för allmänheten.

Utvärdering av undersökningsplanen

Fältarbetet utfördes i stort sett enligt plan. Inga avvikelser har rapporterats. Ett mindre maskinhaveri stod utanför arkeologernas kontroll och påverkade inte tidsplanen. Metalldetektor användes inte, då det i fält inte bedömdes som relevant. Några publika insatser utfördes inte i samband med fältarbetet.

Förslag på vidare åtgärder

Eftersom L2020:4793 inte bedöms utgöras av någon egentlig boplatssyta, föreslås inga vidare antikvariska åtgärder inom denna.

I det fall exploateringsplanerna kvarstår föreslår Kulturlandskapet att de delar av L2020:4796 som är belägna inom planområdet förundersöks. Förslaget förundersökningsområde framgår av *illustration 15*.

För fornlämningar gäller att de förutom själva lämningen även omges av ett så kallat fornlämningsområde. Fornlämningsområdet utgörs av ett så stort område på marken (eller sjöbotten) som behövs för att bevara fornlämningen och ge den tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Fornlämningsområdets storlek avgörs av länsstyrelsen från fall till fall.

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap i Kulturmiljölagen (KML) och genom miljöbalkens generella hänsynsregler, där stor vikt läggs vid hänsyn till kulturlämningar och kulturmiljöer. Ansökan om ingrepp i lämningar lämnas till länsstyrelsen.

Källor

Litteratur

Alin, Johan	1955	<i>Förteckning över stenåldersboplatser i norra Bohuslän.</i>
Andersson, Stina; Rex Svensson, Karin; Wigforss, Johan	1978	"Sorteringsschema för flinta." <i>Fyndrapporter 1978</i> . Rapporter över Göteborgs Arkeologiska Musei undersökningar.
Kulturlandskapet	2016	Arkeologiskt kunskapsbyggnadsprogram 2016. Kulturlandskapet rapporter 2016:6.
Swedberg, Stig	2016	<i>Hunnebo 1:647, Askum och Tossene socken, Sotenäs kommun, Västra Götalands län. Arkeologisk utredning inom detaljplaneområde Hällebo 2.</i> Kulturlandskapet rapporter 2016:5.
Åberg, Joakim	2004	<i>Arkeologisk utredning Askum-Anneröd 1:7 m fl Askum socken Sotenäs kommun.</i> Bohusläns museum Rapport 2004:46.

Digitala källor

Kulturmiljöregistret/Fornsök	https://app.raa.se/open/fornsok/
------------------------------	---

Muntliga källor

Toreld, Andreas	Telefonsamtal 2020-09-16
-----------------	--------------------------

Kartor

Lantmäteriet, Rikets allmänna kartverks arkiv	(1937) 1969	Hunnebostrand J131-61SO Ekonomiska kartan 1969 (kartläggning utförd 1937).
---	-------------	---

Ej tryckta källor

Calcagnile, Lucio	2020	<i>Results of Radiocarbon Dating.</i> Rif.CEDAD 2020_0141.
Danielsson, Erik	2020	<i>Vedartsanalyser på material från Västergötland, Sotenäs kommun, L2020:4793.</i> Vedlab rapport 20054.

Bilagor

1. Schakt L2020:4793
2. Schakt L2020:4796
3. Provgropar L2020:4796
4. Fynd L2020:4793
5. Fynd L2020:4796

Bilaga 1. Schakt L2020:4796

Schakt	Lämning	Möh	Längd (m)	Bredd (m)	Minsta dj (m)	Största dj (m)	Markslag	Jordart	Beskrivning (lager mått i m)	Anl	Fynd	Prov
1	L2020:4793	32,7	3,5	2	0,25	0,35	Skog	Grus	Lager: 0-0,05 förna, 0,05-0,14 sandig humus, 0,14-0,27 grov humös sand med stenar, därunder rödare och grusigare. Fynd av avslag och splitter, från 0,15 m dj. En del svallad naturlig flinta i schaktet.	-	Ja	-
2	L2020:4793	33,9	5	1,9	0,03	0,35	Skog	Grus	Lager: 0-0,1 förna, 0,1-0,25 grå humös sand med allt mer rundad sten och grus, därunder röd sand med sten och grus. INO delen berg ca 1,6m ut. Fynd av avslag, kärna och övrigt slagen flinta, från 0,2 m dj. Mycket naturlig flinta i schaktet, flera stora knutor. Mer eller mindre svallat.	-	Ja	-
3	L2020:4793	36,1	6	1,5	0	0,05	Skog	Markveg.	Lager: Berg genast under förna. Ej sållat.	-	-	-
4	L2020:4793	Ca 35	3,5	2,5	0,2	0,38	Skog	Sand	Lager NV halvan: 0-0,25 förna och brunjord, därunder sand. Lager SO delen: 0-0,2 förna och brunjord, därunder stenig sand. Nedanför berg. Stenigt i hela schaktet utom där anläggningen är. Fynd av avslag. Lite naturlig flinta i schaktet. Kolprov taget i anl 1.	Ja	Ja	Ja
5	L2020:4793	Ca 39	4	1,2	0,2	0,8	Skog	Morän	Lager: 0-0,2 förna, 0,2-0,5 grått grovt grus med sten, därunder grov ljusgrå sand med grus, sten och block. Mineralkornen i lager 2 är ljusa och liknar inblandning av skalgrus, gruset liknar maskinkrossat grus. Endast naturlig flinta.	-	-	-
6	L2020:4793	34,8	4	1,9	0,2	0,6	Skog	Morän	Lager: 0-0,1 förna, 0,1-0,19 sandig humus, 0,19-0,36 humös grusig sand. Därunder grov grusig sand. Mycket grus, sten, och block. Fynd uppträder redan i förna. Fynd av avslag och kärna av flinta, samt avslag av kvarts/kvartsit. Naturlig och svallad flinta i förna såväl som i underliggande lager. Prov för markkemi taget ur profil.	-	Ja	Ja
7	L2020:4793	35,6	3,5	1,8	0,05	0,4	Skog	Morän	Lager: 0-0,1 förna, därunder stora rundade stenar 0,1-0,6m stora. Mellan dessa svart ngt sandig humus. Därunder inslag av grå silt. Nedanför berg. Klapper. Ej sållat.	-	-	-
10	L2020:4793	Ca 38	2	1,2	0,1	0,15	Skog	Morän	Lager: Förna, därunder sten och block med grå sandig humus mellan. Ej sållat.	-	-	-
11	L2020:4793	Ca 37	3,5	2,4	0,4	1,1	Skog	Sand	Lager (S delen av schaktet): 0-0,05 förna, 0,05-0,15 sandig humus, 0,15-0,2 mörkare humös sand med enstaka kolbitar (representerar sannolikt rotbränder), 0,2-0,85 fin röd sand, därunder grå siltig grusig sand. Runt 0,5 dj börjar sten och block. På 0,75 dj en tunn lins av fint grus/mkt grov sand. Fynd av avslag och splitter. Även en del naturlig flinta, svallad och patinerad. Kolprov insamlat i S delen av schaktet i vad som troligen är rotband. Prov för markkemi taget ur profilen i samma parti.	-	Ja	Ja

Schakt	Lämning	Möh	Längd (m)	Bredd (m)	Minsta dj (m)	Största dj (m)	Markslag	Jordart	Beskrivning (lagermått i m)	Anl	Fynd	Prov
12	L2020:4793	Ca 35	3	1,9	0,05	0,4	Skog	Morän	Lager: 0-0,1 förna, därunder sandig humus med mkt grus och sten. Ej sållat.	-	-	-
13	L2020:4793	Ca 33	3,5	1,9	0,3	0,4	Skog	Sand	Lager: 0-0,03 förna, 0,03-0,15 humös sand/sandig humus, därunder röd sand som blir grövre längre ner. Spridda fläckar med kol i SO delen, tolkat som rotbrand. Fynd av avslag. Ett fåtal små naturliga flintor. Ett stort stycke fin kvartsit som skulle kunna vara ett råämne, men det finns inga slagmärken på det.	-	Ja	-
14	L2020:4793	Ca 38	3,5	2	0,2	0,3	Skog	Sand	Lager: 0-0,07 förna, 0,07-0,17 sandig humus, därunder röd sand som ljusnar neråt, med småsten och grov inblandning, ev antydan till vattensortering. Enstaka mindre kolfläckar i N delen, tolkat som rotbrand. Ett fåtal små naturliga flintor.	-	-	-
20	L2020:4793	32,6	3,5	1,9	0,3	0,7	Skog	Grus	Lager: 0-0,1 förna, därunder mörkt sandigt grus, ngt humös. Ej sållat. Alla flintor naturliga och svallade, till synes allt mer ju djupare.	-	-	-
21	L2020:4793	Ca 35	3	2	0,2	0,35	Skog	Sand	Lager: 0-0,1 förna, därunder humös sand med sten o grus. Ej sållat. Hårt svallad, naturlig flinta. En frostsprängd i massor av stycken i förnan.	-	-	-
22	L2020:4793	Ca 34	3,5	1,2	0,1	0,6	Skog	Morän	Lager: 0-0,1 förna, därunder sten och block med sandig humus mellan, grusigt mot botten. Ej sållat.	-	-	-

Bilaga 2. Schakt L2020:4796

Schakt	Lämning	Möh	Längd (m)	Bredd (m)	Minsta dj (m)	Största dj (m)	Markslag	Jordart	Beskrivning (lager mått i m)	Anl	Fynd	Prov
8	L2020:4796	Ca 40	3,5	1,2	0,2	0,4	Skog	Grus	Lager: 0-0,15 förna, 0,15-0,3 grå grusig stenig ngt humös sand, därunder röd grov grusig sand med sten och block. Fynd i både lager 2 och 3. Cott om små, hårt svallade, naturliga flintor. Sadelläge. Prov för markkemi taget ur profil.	-	Ja	Ja
9	L2020:4796	Ca 40	3	1,2	0,1	0,45	Skog	Morän	Lager: 0-0,1 förna, därunder sten och block med grå sandig humus mellan. Nedanför sadelläge, nära litet överhäng. Ej sållat. Fynd av avslag. En del svallade små naturliga flintor.	-	Ja	-
15	L2020:4796	Ca 40	3,5	2	0,1	0,35	Skog	Silt	Lager: 0-0,08 förna, 0,08-0,18 sandig grå silt, därunder röd sandig silt. Podsolfprofil. Aningen stenigt. Ej sållat. Fynd av slagen kvarts/kvartsit. Ett par stycken små naturliga flintor.	-	Ja	-
16	L2020:4796	37,9	3,5	1,2	0,18	0,5	Skog	Sand	Lager: 0-0,1 förna, 0,1-0,2 mkt humös sand, 0,2-0,35 sand, därunder stenig grusig sand. Ej sållat. Fynd av avslag av flinta och kvarts/kvartsit, samt en kärna. Ett litet fåtal svallade naturliga flintor.	-	Ja	-
17	L2020:4796	Ca 44	3,5	1,2	0,3	0,7	Våtmark	Sand	Lager: 0-0,1 förna, 0,1-0,22 torv, 0,22-0,5 sand med svallager här och där, därunder ljusgrå siltig sand. Ej sållat. Fynd av avslag av flinta och kvarts/kvartsit, samt ett splitter av flinta. Ett par naturliga flintor, svallade och patinerade.	-	Ja	-
18	L2020:4796	38,3	3,5	1,2	0,5	1	Våtmark	Sand	Lager: 0-0,3 mossor/torv, 0,3-0,55 röd sand, därunder grå sand. Blött, kanterna rasar in. Ej sållat. Fynd av ett avslag. Fynd av svallad flinta fr 0,3 m dj.	-	Ja	-
19	L2020:4796	39,5	3,5	2	0,03	0,5	Skog	Morän	Lager: 0-0,1 förna, 0,1-0,3 sandig humus med mkt rötter, därunder grå siltig sand. Mkt sten. Ej sållat. Fynd av splitter av flinta och samt avslag av kvarts/kvartsit.	-	Ja	-

Bilaga 3. Provgropar L2020:4796

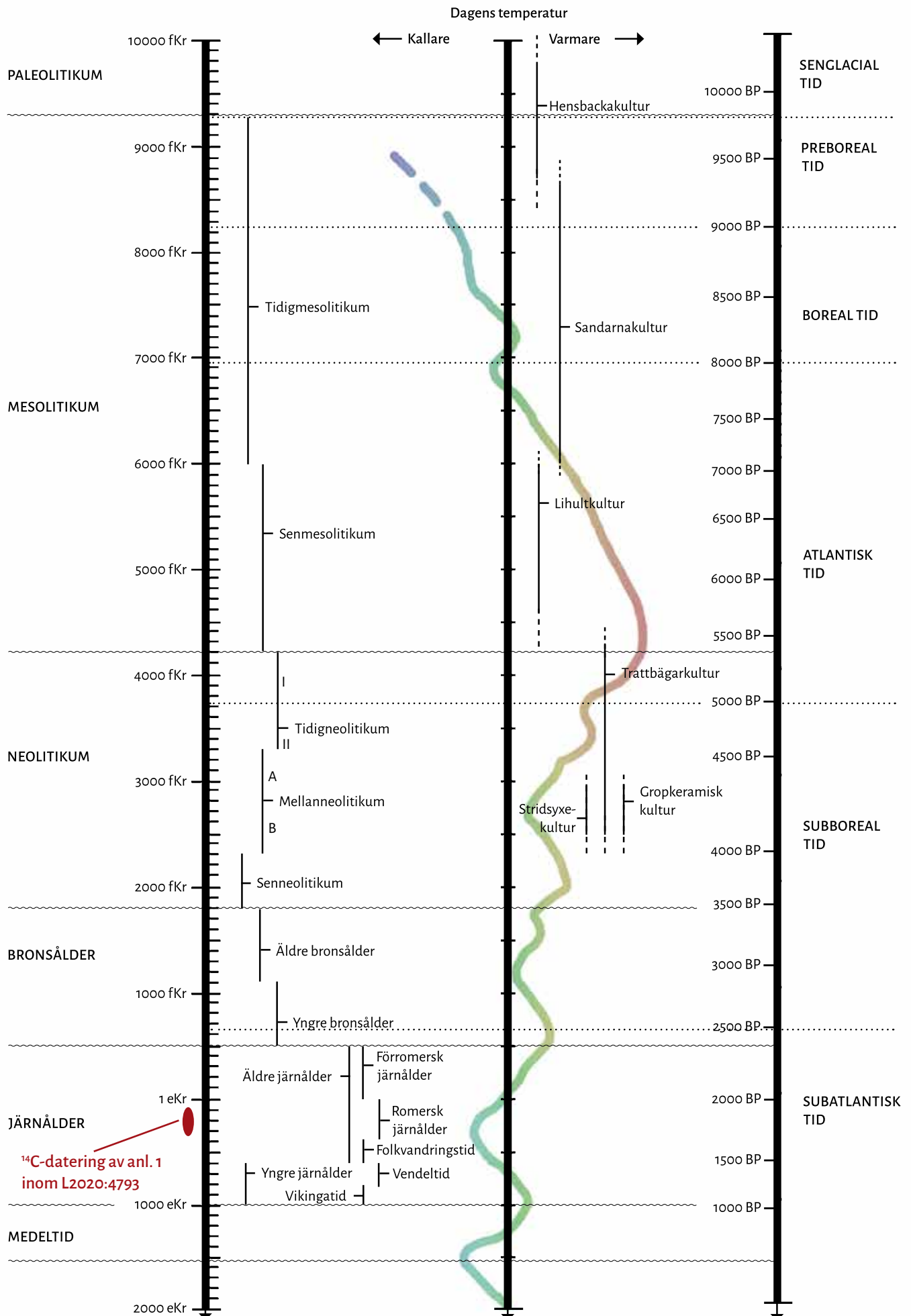
Ruta	Lämning	Möh	Längd (m)	Bredd (m)	Minsta dj (m)	Största dj (m)	Markslag	Jordart	Beskrivning (lager mått i m)	Anl	Fynd	Prov
1	L2020:4796	38,6	0,5	0,5	0,2	0,38	Skog	Silt	Lager: 0-0,20 torv, 0,20-0,21 lerlins, 0,20-0,30 grusig silt med sten, därunder kompakt stenlager. Ej sållat. Fynd av flintsplitter på 0,25 m dj.	-	Ja	-
2	L2020:4796	Ca 40	0,5	0,5	0,2	0,35	Skog	Sand	Lager: 0-0,15 torv, 0,15-0,25 humös sand, 0,25-0,35 grusig sand, därunder berg. Ej sållat.	-	-	-
3	L2020:4796	Ca 42	0,4	0,4	0,35	0,35	Skog	Sand	Lager: 0-0,20 torv, därunder grusig sand. Ej sållat.	-	-	-

Fyndlista. Fastighet Hunnebo 1:647, L2020:4793, Tossene socken, Sotenäs kommun, Västra Götalands län. Projekt nr 20081, FU.

Fynd nr	Lämningsnr	Material	Sakord	Undertyp	Hemvist	Lager	Antal	Vikt (g)	Konserverad (ja/nej)	Fyndstatus	Svallad (ja/nej)	Patinerad (ja/nej)
1	L2020:4793	Flinta	Avslag		Schakt 1	Humös sand	7	20,5	Nej	Tillvaratagen	Nej	Nej
2	L2020:4793	Flinta	Splitter		Schakt 1	Humös sand	3	0,3	Nej	Tillvaratagen	Nej	1 st
3	L2020:4793	Flinta	Kärna	Övrig, 2 plattformar	Schakt 2	Röd sand	1	400,6	Nej	Tillvaratagen	Nej	Nej
4	L2020:4793	Flinta	Avslag		Schakt 2	Röd sand	17	103,3	Nej	Tillvaratagen	6 st	5 st
5	L2020:4793	Flinta	Övrig		Schakt 2	Röd sand	1	46,1	Nej	Ej tillvaratagen	Ja	Ja
6	L2020:4793	Flinta	Avslag		Schakt 4	Sand	4	36,1	Nej	Tillvaratagen	2 st	2 st
7	L2020:4793	Flinta	Kärna	Plattformskärna C / 1 plattform	Schakt 6	Förna	1	297,3	Nej	Tillvaratagen	Ja	Ja
8	L2020:4793	Flinta	Avslag		Schakt 6	Förna	3	7,9	Nej	Tillvaratagen	Ja	Ja
9	L2020:4793	Flinta	Kärna	Plattformskärna C / 2 plattformar	Schakt 6	Sandig humus / humös sand	1	16,9	Nej	Tillvaratagen	Nej	Ja
10	L2020:4793	Flinta	Avslag		Schakt 6	Sandig humus / humös sand	13	69,4	Nej	Tillvaratagen	6 st	9 st
11	L2020:4793	Kvarts	Avslag		Schakt 6	Sandig humus / humös sand	1	0,3	Nej	Tillvaratagen	Nej	-
12	L2020:4793	Flinta	Avslag		Schakt 11	Sand	3	11,8	Nej	Tillvaratagen	1 st	1 st
13	L2020:4793	Flinta	Splitter		Schakt 11	Sand	1	0,1	Nej	Ej tillvaratagen	Nej	Nej
14	L2020:4793	Flinta	Avslag		Schakt 13	Röd sand	2	11,4	Nej	Tillvaratagen	1 st	Ja

Fyndlista. Fastighet Hunnebo 1:647, L2020:4796, Tossene socken, Sotenäs kommun, Västra Götalands län. Projekt nr 20081, FU.

Fynd nr	Lämningsnr	Material	Sakord	Undertyp	Henvist	Lager	Antal	Vikt (g)	Konserverad (ja/nej)	Fyndstatus	Svallad (ja/nej)	Patinerad (ja/nej)
15	L2020:4796	Flinta	Avslag		Schakt 8	Stenig sand	2	26	Nej	Tillvaratagen	Ja	Ja
16	L2020:4796	Flinta	Avslag		Schakt 9	Sandig humus	7	7,7	Nej	Tillvaratagen	4 st	5 st
17	L2020:4796	Kvarts	Avslag		Schakt 15	Sandig silt	1	2,2	Nej	Tillvaratagen	-	-
18	L2020:4796	Flinta	Kärna	1 plattform	Schakt 16	Grusig sand	1	2,4	Nej	Tillvaratagen	Ja	Nej
19	L2020:4796	Flinta	Avslag		Schakt 16	Grusig sand	2	75,2	Nej	Tillvaratagen	1 st	Ja
20	L2020:4796	Kvarts	Avslag		Schakt 16	Grusig sand	1	1,6	Nej	Tillvaratagen	-	-
21	L2020:4796	Flinta	Avslag		Schakt 17	Sand	1	2,5	Nej	Tillvaratagen	Ja	Ja
22	L2020:4796	Flinta	Splitter		Schakt 17	Sand	1	0,2	Nej	Tillvaratagen	Nej	Ja
23	L2020:4796	Kvarts	Avslag		Schakt 17	Sand	2	3,9	Nej	Tillvaratagen	-	-
24	L2020:4796	Flinta	Avslag		Schakt 18	Röd sand	1	0,8	Nej	Tillvaratagen	Ja	Ja
25	L2020:4796	Flinta	Splitter		Schakt 19	Siltig sand	1	0,2	Nej	Tillvaratagen	Nej	Ja
26	L2020:4796	Kvartsit	Avslag		Schakt 19	Siltig sand	2	10,6	Nej	Tillvaratagen	-	-
27	L2020:4796	Flinta	Splitter		Provgröp 1	Grusig silt	1	0,1	Nej	Tillvaratagen	Nej	Nej

Sammanställd av: Swedberg & Östlund. Källor: Andersson & Ragnesten (red) 2005, Nielsen 1993, Svedhage 1996, Welinder, Pedersen, Widgren (red) 1998 samt OxCal

L2020:4793 och L2020:4796, Tossene socken, Sotenäs kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk förundersökning respektive avgränsande förundersökning av två boplatssområden från mesolitikum

Kulturlandskapet har förundersökt två boplatsslämningar strax utanför Hunnebostrand. Det fyndmaterial som framkom inom L2020:4793 är mer eller mindre svallat och tyder på att ytan inte utgörs av någon egentlig boplatsyta. Inom L2020:4796 framkom både svallad och osvallad flinta. Höjden över havet, fördelningen av fynd över ytan samt spår av någon typ av transgression eller annan havsnivåförändring tyder på att denna boplat varit brukad vid mitten av mesolitikum. Vid denna tid har ytan utgjorts av en mindre vik i skärgården.

www.kulturland.se